

**Uchwała nr XXXII/194/16
Rady Miejskiej w Kętrzynie**

z dnia 29 grudnia 2016r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn na lata 2017–2020.

Na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (j.t. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 ze zm.), art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz. U. z 2016 r. poz. 446 za zm.) oraz w związku z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (j.t. Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.) Rada Miejska uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się "Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kętrzyn na lata 2017–2020" stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Kętrzyn.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty w mieście Kętrzyn.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Kętrzynie
Dariusz Marek Duczek

**Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla Miasta Kętrzyn na lata 2017-2020**

SPIS TREŚCI

Wstęp	2
I. Diagnoza przemocy w rodzinie	3
II. Cele Programu	8
III. Założenia Programu	8
IV. Adresaci programu	9
V. Realizatorzy programu	9
VI. Podstawa prawna	10
VII. Kierunki i działania programu	11
VIII. Ewaluacja i sprawozdawczość	16

Wstęp

Opracowanie i uchwalenie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, to zadanie wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Podstawowym i strategicznym celem niniejszego programu jest ochrona ofiar przemocy w rodzinie, zwiększenie skuteczności i poniesienie jakości działań pomocowych oraz zwiększenie dostępności profesjonalnego wsparcia. Program zawiera obszary działań takie jak profilaktyka, edukacja, interwencja, mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobom krzywdzonym, oddziaływania skierowane wobec osób stosujących przemoc oraz podnoszenie kompetencji służb i podmiotów bezpośrednio działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Istotnym jest wprowadzenie w życie szeroko rozumianych czynności zapewniających skuteczną ochronę udzielania wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową. Program jest ukierunkowany na pracę z osobą stosującą przemoc w celu doprowadzenia do zmiany postępowania, ponieważ istotą działań zarówno profilaktycznych, jak i interwencyjnych jest zmniejszenie liczby osób sięgających po metody przemocowe, w celu zaspokojenia swoich potrzeb i rozwiązania problemów życiowych.

Analiza poprzednich programów wskazuje, że zawarte w nich obszary działań powinny zostać zachowane, jednak i uzupełnione oraz rozszerzone o inne kierunki działań tj. podniesienie jakości współpracy służb realizujących ustawowe zadania, podniesienie jakości pracy grup roboczych w ramach procedury „Niebieskiej Karty”, wzmożenie działań skierowanych do dzieci i młodzieży (zarówno o charakterze profilaktycznym, jak i osłonowym).

Program uwzględnia krajowe cele i priorytety z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a jego skuteczna i konsekwentna realizacja powinna przyczynić się do ograniczenia występowania zjawiska przemocy. Ma on kilkuletnią perspektywę, ponieważ zawarte w nim cele i obszary działań nakładają obowiązek długofalowych przedsięwzięć, których efekty ukażą się dopiero po określonym czasie.

I. Diagnoza przemocy w rodzinie na terenie Miasta Kętrzyn.

Do jednej z głównych przyczyn, które sprzyjają występowaniu zjawiska przemocy w rodzinie zaliczamy normy społeczne i kulturowe poprzez wielopokoleniowe i społeczne przyzwolenie na krzywdzenie osób najbliższych, a w szczególności kobiet i dzieci. Unormowania prawne ściślej określające i zwalczające przemoc wobec najbliższych zostały określone stosunkowo niedawno, bo 2005 r., kiedy to uchwalono—ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zakaz stosowania kar cielesnych w Polsce został przyjęty dopiero w 2010 roku. W środowiskach charakteryzujących się społeczną akceptacją przemocy, ofiary rzadko mogą liczyć na wsparcie i pomoc. Badania CBOS z 2012 r. wskazywały, iż 46 % badanych uznało stosowanie kar cielesnych za nieszkodliwe. Obecnie odnotowuje się tendencję spadkową i społeczna dezaprobatą stosowania kar cielesnych wzrasta, czego wyrazem jest fakt, że ponad dwie trzecie badanych nie akceptuje stosowania kar cielesnych, co wykazuje raport rzecznika praw dziecka z 2014 r.

Bardzo istotną rolę odgrywa dziedziczenie wzorca przemocy. Przemoc przekazywana z pokolenia na pokolenie, tkwiąca w głęboko zakorzenionych schematach przemocowych relacji w rodzinie skutkuje tworzeniem łańcucha przemocy. Dzieci doświadczające przemocy

bezpośredniej lub pośrednio poprzez bycie świadkiem przemocy wobec najbliższych z dużym prawdopodobieństwem przyjmą rolę ofiary lub sprawcy w dorosłym życiu. Zanim jednak dziecko dorośnie może przenieść agresję wobec rówieśników, słabszych lub rodzic sobie z negatywnymi emocjami za pośrednictwem alkoholu klub substancji odurzających. W związku z tym opracowanie programu musi uwzględniać działania ukierunkowane na profilaktykę, która nie tylko pozwoli na eliminowanie postaw przyszłych sprawców lub ofiar, ale także zniweluje poprzez działania interwencyjne, osłonowe i terapeutyczne skutki i konsekwencje doświadczania przemocy.

Uzależnienie od alkoholu lub jego nadużywanie dotyczy zdecydowanej większości rodzin uwikłanych w przemoc i stanowi na terenie naszego miasta ok. 80 % ogółu rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”. Wskazana tendencja dotyczy nie tylko naszego miasta, ale stanowi odzwierciedlenie sytuacji w całym kraju. Alkohol osłabiając kontrolę własnych zachowań, zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności i niepowodzenia życiowe, zaburza ocenę sytuacji i może powodować błędną interpretację zachowań innych osób. Nie należy pomijać uzależnienia, bądź używania środków psychoaktywnych. Należy zaznaczyć, iż nie istnieje potwierdzone badaniami powiązanie między uzależnieniem a stosowaniem przemocy, więc nie może stanowić swojego rodzaju wytłumaczenia czy wyjaśnienia zachowań przemocowych.

Środowisko społeczne, w jakim funkcjonuje człowiek stanowi również istotny czynnik sprzyjający występowaniu przemocy. Trudna sytuacja socjalno-bytowa, bezrobocie, problemy finansowe, mieszkaniowe czy zdrowotne również mogą powodować frustrację przeradzającą się w przemoc.

Mając na uwadze właściwe zaplanowanie adekwatnych i skutecznych działań na rzecz rodzin doświadczających przemocy na terenie miasta Kętrzyn niniejszy program został opracowany w oparciu o dane zgromadzone przez podmioty realizujące działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Dane przekazane przez Komendę Powiatową Policji wskazują, że od 1 stycznia do 30 listopada br. odnotowano na terenie naszego miasta 300 interwencji domowych, z czego 105 zakończyło się wszczęciem procedury „Niebieskiej Karty”.

Według danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na dzień 30 listopada procedurę „Niebieskiej Karty” wszczęto 110 razy i dotyczyły one 86 rodzin.

Ilość sporządzonych Niebieskich Kart według podmiotów uprawnionych

lp.	Nazwa instytucji	2011	2012	2013	2014	2015	30.11.16
1.	Komenda Powiatowa Policji	21	77	157	246	134	105
2.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	1	3	4	9	4	2
3.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	1	9	4	0	3
4.	Służba zdrowia	0	1	0	0	1	0
5.	Oświata	0	0	0	0	2	0
6.	Zespół Interdyscyplinarny/przesłanie dokumentów	0	0	2	2	3	0

Niezmiennie osobami częściej krzywdzonymi są kobiety i stanowią ok. 80% ogółu, ok. 13 % mężczyźni i 7 % dzieci. W przypadku dzieci wykazany procent dotyczy bezpośredniej przemocy tj. wszczęcie procedury NK wobec osoby nieletniej, jak i dzieci uwzględnione w procedurze NK jako pokrzywdzone. Należy zaznaczyć, iż dzieci stanowią szczególną grupę osób wymagających wsparcia, ponieważ są bagatelizowane jako osoby krzywdzone poprzez obserwację krzywdzenia najbliższych, będąc świadkiem przemocy. Owe bagatelizowanie, czy też niedostrzeganie istoty sytuacji, w jakiej znajduje się dziecko dotyczy zarówno jego najbliższych, ale także służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W blisko połowie rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” są nieletnie dzieci, które niejednokrotnie obserwują akty przemocy wobec bliskiej osoby. Zatem wskazane jest kontynuowanie i wzmożenie działań mających na celu podnoszenie świadomości rodziców oraz świadków, jak również skuteczne diagnozowanie przemocy stosowanej wobec dzieci.

W ramach prowadzonej procedury NK Zespół złożył 3 wnioski o wgląd w sytuację dziecka, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej 4 wnioski, z czego dwa o pozbawienie władzy rodzicielskiej i zabezpieczenia dzieci w rodzinie zastępczej. Spośród 7 wniosków w przypadku 5 zastosowano nadzór kuratora, a 2 są nadal w toku. Do Zespołu Interdyscyplinarnego zgłoszono jeden przypadek stosowania przemocy przez osobę nieletnią.

Gromadzone przez Zespół Interdyscyplinarny dane jednoznacznie wskazują na konieczność wzmożonej pracy z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjęła 63 wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego na dzień 30 listopada br. Z 300 interwencji domowych policji w przypadku 237 sprawcy interwencji byli pod wpływem alkoholu.

Z informacji uzyskiwanych z rozmów z ofiarami przemocy podczas posiedzeń grup roboczych

i monitorowania środowiska wynika, iż coraz częściej do agresywnych zachowań może dochodzić po użyciu substancji psychoaktywnych. Osoby będące ofiarą agresji, przemocy często twierdzą „nigdy się tak nie zachowywał”, „był dziwny, mówił od rzeczy”, „nie był mocno pijany, a nie wiedział, co się z nim dzieje”, „myślę, że mógł coś wziąć” itp. Jednak brak jest jednoznacznie potwierdzających powyższe okoliczności danych. Wskazane zachowania dotyczą głównie osób młodych do 30. roku życia sprawców zachowań przemocowych i obejmują procedury „Niebieskiej Karty” uzasadniane przez rodzinę tzw. jednorazowym incydentem. Działania terapeutyczne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie odbywają się w kolejności: terapia uzależnienia, mająca na celu zatrzymanie picia (abstynencja) i następnie korekta zachowań agresywnych oraz przekonań dotyczących przemocy w rodzinie.

Problem uzależnienia i konieczność podjęcia terapii w pierwszej kolejności uzasadnia nieznaczną liczbę osób skierowanych do udziału w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych. Osoby uzależnione od alkoholu, które nie zatrzymały swojego picia, nie są zdolne do korekty swoich zachowań i najpierw powinny poddać się terapii uzależnienia. Według stanu na dzień 30 listopada działaniami korekcyjno-edukacyjnymi nie została objęta żadna osoba stosująca przemoc, ponieważ nie wyraziła na to zgody. W ocenie osób (6) kierowanych do owych działań ich agresywne zachowania nie wymagają korekty, nie postrzegają swoich zachowań jako przemocowe. W typowy sposób bagatelizują i

usprawiedliwiają swoje postępowanie.

Diagnoza zjawiska przemocy ponownie wskazuje, że w zdecydowanej większości ok. 90 % osób przejawiających współuzależnienie oczekuje skierowania działań wyłącznie wobec osoby uzależnionej, dlatego niezwykle istotnym jest stałe działanie na rzecz rozwoju współpracy z GKRPA i Poradnią Leczenia Uzależnień, ponieważ terapia współuzależnienia zawiera sporządzenie planu bezpieczeństwa na wypadek zagrożenia życia lub zdrowia. Pojawia się również grupa 8 osób uzależnionych, które doświadczają przemocy w rodzinie i są w większym stopniu narażone na akty przemocy, gdyż ich stan znacznie ogranicza zdolność do skorzystania z pomocy oraz daje większe przyzwolenie sprawcy.

Zespół Interdyscyplinarny we wskazanym okresie złożył 7 wniosków do prokuratury. Do prokuratury łącznie wpłynęło 19 zawiadomień z art. 207 k.k. i innych przestępstw wobec najbliższych członków rodziny z terenu samego Miasta Kętrzyn z czego 14 zakończyło się odmową wszczęcia postępowania. Komenda Powiatowa Policji 4 postępowania z art. 207 k.k. zakończyła aktem oskarżenia. Sąd Rejonowy w Kętrzynie prowadził 5 spraw karnych wobec osób stosujących przemoc. Różnica wynika z faktu, że jedno postępowanie prowadzone było od ubiegłego roku.

W Punkcie Interwencji Kryzysowej przebywało 3 kobiety i 5 dzieci z uwagi na konieczność zapewnienia schronienia i bezpieczeństwa. Wsparcie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie zaspakaja potrzeby związane z zapewnieniem schronienia, jednak zdecydowana większość kobiet, ponad 90% doświadczających przemocy, którym zaproponowano wsparcie w formie schronienia w hostelu odmówiło uzasadniając, że nie chcą zostać umieszczone w żadnej placówce. Owe dane są uzasadnieniem podjęcia działań ukierunkowanych na stworzenie odpowiedniego miejsca tj. mieszkania chronionego dla osób doświadczających przemocy oraz udzielenia wsparcia w formie pomocy w uzyskaniu mieszkania. Jest to niezwykle istotne ponieważ ok. 60 % kobiet doświadczających przemocy ma obawy wynikające z niepewnej sytuacji mieszkaniowej np. nie posiadają tytułu prawnego do lokalu, mieszkanie stanowi wspólny majątek, obciążone jest kredytem hipotecznym itp. Obawiają się, iż podejmowanie działań wobec sprawcy pogorszy ich sytuację mieszkaniową. Z danych przekazanych przez Sąd Rejonowy w Kętrzynie wynika, że w omawianym okresie prowadzono 8 spraw w trybie art. 11 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, z czego w 2 przypadkach wydano nakaz opuszczenia mieszkania.

Działania programu powinny uwzględniać osoby niepełnosprawne i starsze ponieważ do 30 listopada br. procedura „Niebieskiej Karty” obejmowała łącznie 21 osób niepełnosprawnych i starszych. Plan zawiera działania zmierzające do zabezpieczenia osób poprzez skuteczne dziania osłonowe. Trudności wynikające z ochrony tychże osób wynikają z przekonań, mentalności i wychowania osób starszych i niepełnosprawnych. Osoby starsze i niepełnosprawne niejednokrotnie przekonane o całkowitej zależności od osób bliskich stosujących przemoc, odrzucają proponowane formy wsparcia, wystąpienie przeciwko sprawcy, który jest członkiem rodziny traktują i postrzegają jako działanie na szkodę rodziny. Godzą się ze swoim trudnym położeniem znosząc w milczeniu przemoc. Z danych zgromadzonych ww. okresie wynika również, że sprawcami owych zachowań są głównie dorosłe dzieci tj. w 14 przypadkach, w pozostałych małżonek/były małżonek. Przemoc wobec osób starszych niezmiennie związana jest głównie z uzależnieniem sprawcy i polega na

dopuszczaniu się zaniedbania osób starszych i niepełnosprawnych poprzez niezaspakajanie podstawowych potrzeb. Wśród osób niepełnosprawnych uwzględnione zostały również osoby zaburzone psychicznie.

Analiza SWOT Gminy Miejskiej Kętrzyn

Mocne strony

- dobrze przygotowana, zaangażowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny,
- znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką, wsparcie rodzin zagrożonych przemocą domową,
- podejmowanie skutecznych działań interwencyjnych,
- doświadczenie w podejmowaniu inicjatyw o charakterze profilaktycznym,
- rozwijająca się sieć instytucji współpracujących,

Słabe strony

- brak specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy,
- zbyt mały dostęp do bezpłatnej pomocy psychologicznej w stosunku do potrzeb lokalnej społeczności,
- niski poziom wsparcia członków rodzin pozostających w konflikcie potencjalnie generujących zachowania przemocowe,
- zbyt mało specjalistów w stosunku do potrzeb,
- nie dość skuteczne działania mające na celu ochronę ofiar poprzez odizolowanie sprawcy,

Zagrożenia

- wypalenie zawodowe pracowników podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- rozszerzanie zakresu obowiązków przedstawicieli służb działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- problemy finansowe w rodzinach związane z bezrobociem,
- nieadekwatne wzorce zachowań społecznych,
- stereotypy dotyczące przemocy i uzależnienia,
- obniżanie wieku inicjacji seksualnej i młodociane rodzicielstwo,
- brak wydolności wychowawczej rodzin, bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych,
- problemy związane z uzależnieniami w rodzinie,
- bierność świadków przemocy,

Szanse

- rozwijająca się współpraca instytucji i organizacji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,
- udoskonalająca i rozwijająca swoje umiejętności oraz kompetencje kadra pracowników służb społecznych,
- dodatkowe specjalistyczne wsparcie w Punkcie Konsultacyjnym,
- wzrost świadomości społecznej,
- większe możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na finansowanie działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- przychylność władz samorządowych i lokalnych mediów,
- gotowość do współpracy służb, instytucji i organizacji pozarządowych,

- firmy i przedsiębiorstwa wspierające działania profilaktyczne.

II. Cel główny:

Skuteczne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez zwiększanie dostępności i jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie oraz oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w celu zmniejszenia skali zjawiska przemocy domowej.

Cele szczegółowe:

1. Poszerzanie wiedzy mieszkańców Kętrzyna, w tym zainteresowanych służb na temat skali zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Wzmocnienie działań profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.
4. Podniesienie jakości i skuteczności oraz zwiększenie dostępności wsparcia i ochrony osób uwięzionych w przemoc domową.
5. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
6. Podniesienie jakości, skuteczności i zwiększenie dostępności wsparcia oraz ochrony osób uwięzionych w przemoc domową.
7. Poszerzenie oferty pomocowej oraz różnych form wsparcia skierowanych do rodzin zagrożonych przemocą lub doświadczających przemoc.
8. Rozwinięcie współpracy z podmiotami działającymi w obszarze zapobiegania i zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie.

III. Założenia Programu

Plan działań wpisany w niniejszy program, uwzględniający wskazane cele i mający na uwadze osiągnięcie satysfakcjonujących i skutecznych inicjatyw ukierunkowanych na zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz niwelowania skutków przemocy został oparty na:

- ✓ **Profilaktyce i edukacji społecznej:**
działania kierowane do ogółu lokalnej społeczności uwzględniając zarówno osoby i rodziny uwięzione w przemoc, jak i osoby zagrożone przemocą w rodzinie.
- ✓ **Interwencji, ochronie i pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie:**
działania kierowane do wszelkich osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
- ✓ **Oddziaływaniu na osoby stosujące przemoc w rodzinie:**
działania kierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie, jak również do właściwych służb lub podmiotów zajmujących się oddziaływaniem na osoby stosujące przemoc.
- ✓ **Podnoszeniu kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:**
działania kierowane do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

IV. Adresaci Programu

Program skierowany jest do:

1. ogółu mieszkańców miasta Kętrzyn,
2. osób dotkniętych przemocą w rodzinie,

3. osób stosujących przemoc w rodzinie,
4. świadków przemocy w rodzinie,
5. służb i podmiotów zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

V. Realizatorzy programu

1. Zasoby instytucjonalne Gminy Miejskiej Kętrzyn:

Urząd Miasta Kętrzyn,
Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kętrzynie,
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
Punkt Konsultacyjny,
Kętrzyńskie Centrum Kultury,
Środowiskowy Dom Samopomocy w Kętrzynie,
Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji,
Biblioteka Miejska,
Stółówka OPS,
Placówki Oświatowe,

2. Partnerzy Gminy Miejskiej Kętrzyn:

Komenda Powiatowa Policji w Kętrzynie,
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Punkt Interwencji Kryzysowej w Kętrzynie,
Poradnia Leczenia Uzależnień w Kętrzynie,
Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kętrzynie,
I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Kętrzynie,
Sąd Rejonowy w Kętrzynie,
Niepubliczny Zakład Usług Pielęgniarskich w Domu Chorego „Lazarus”,
Warsztaty Terapii Zajęciowej,
Punkt Informacyjny dla Osób Pokrzywdzonych Prześpiństwem,
Poradnia Zdrowia Psychicznego w Kętrzynie,
Prokuratura Rejonowa w Kętrzynie,
Kościoły,

3. Zasoby ludzkie:

Pracownicy Urzędu Miasta w Kętrzynie,
Pracownicy socjalni,
Asystenci rodziny,
Policjanci,
Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
Psychologowie,
Terapeuci leczenia uzależnień,
Specjaliści Pomocy Ofiarom Przemocy w Rodzinie,
Kuratorzy sądowi,
Pielęgniarki środowiskowe i lekarze,
Dyrektorzy szkół, pedagodzy, nauczyciele, uczniowie szkół,
Pracownicy Kętrzyńskiego Centrum Kultury,
Przedstawiciele parafii.

Zasady funkcjonowania programu

- ✓ Interdyscyplinarność działań
- ✓ Ciągłość działań
- ✓ Działania profilaktyczne i interwencyjne
- ✓ Autonomiczność podmiotów
- ✓ Współodpowiedzialność
- ✓ Angażowanie społeczności lokalnej

VI. Podstawa prawna

Program będzie realizowany w oparciu o akty prawne:

- ✓ ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 z późn. zm.),
- ✓ ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.),
- ✓ ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 2082, z późn. zm.),
- ✓ ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1137 z późn. zm.),
- ✓ ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1749 z późn. zm.),
- ✓ ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.),
- ✓ ustawę z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1654),
- ✓ rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209 poz. 1245),
- ✓ rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016–2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492)

Program jest skorelowany z następującymi Programami:

Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020, Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Kętrzyn na 2017 rok.

VII. Kierunki i działania programu

Cel 1. Poszerzanie wiedzy mieszkańców Kętrzyna, w tym zainteresowanych służb na temat skali zjawiska przemocy w rodzinie.

Kierunki działań:

- diagnozowanie i ocena skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta Kętrzyn,
- prowadzenie bazy danych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty” z uwzględnieniem takich danych jak: ilość rodzin i osób doświadczających przemocy, rodzaje przemocy, uzależnienia, niepełnosprawność wśród osób uwikłanych w przemoc,

- nawiązywanie współpracy i wymiana informacji z podmiotami mającymi w zakresie swoich zadań diagnozowanie skali zjawiska w celu tworzenia spójnej i adekwatnej diagnozy problemu,
- upowszechnianie informacji na temat skali zjawiska przemocy.

Realizatorzy:

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Wskaźniki:

Ilości wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”, ilość rodzin i osób, w tym dzieci z uwzględnieniem płci, wieku, niepełnosprawności, schorzeń psychicznych, uzależnień, ilość skierowanych pism i spotkań podmiotów realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ilość opracowanych informacji oraz źródeł ich upowszechnienia, coroczna sprawozdawczość.

Cel 2. Wzmoczenie działań profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Kierunki działań:

- 1) Zwiększanie świadomości i wiedzy mieszkańców Kętrzyna na temat zjawiska przemocy w rodzinie, wskazanie roli lokalnej społeczności w zwalczaniu zjawiska przemocy, ukazanie istoty świadka przemocy poprzez kampanie i akcje społeczne obalające stereotypy i mechanizmy wzmacniające zjawisko przemocy domowej, promujące metody wychowawcze pozbawione przymusu i kar cielesnych, wzmacniające przyjęcia odpowiedzialności za reagowanie i zgłaszanie aktów przemocy.
- 2) Zwiększenie programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez:
 - opracowanie i realizację programów upowszechniających i promujących metody wychowawcze pozbawione przemocy w rodzinach zagrożonych przemocą,
 - planowanie działań zmierzających do przełamania niechęci lokalnej społeczności do korzystania ze wsparcia w sytuacji przejawiania zachowań agresywnych mogących przerodzić się w przemoc (upowszechnianie mediacji, wsparcie psychologiczne, pomoc w formie grup samopomocowych o charakterze edukacyjnym),
 - promowanie wychowania i komunikacji opartej na wzajemnym poszanowaniu podmiotowości oraz uwzględnieniu potrzeb w oparciu o tworzenie grup wsparcia,
 - uczestniczenie i wspieranie działań związanych z prowadzeniem Szkoły dla Rodziców dla rodzin z trudnościami wychowawczymi,
 - prowadzenie grup zabawowych dla dzieci,
 - opracowywanie nowych form wsparcia rodziny,
 - systematyczne i stałe prowadzenie ogólnie dostępnego poradnictwa rodzinnego, służącego wzmacnianiu kompetencji opiekuńczo – wychowawczych rodziców,

- kontynuowanie i promowanie ogólnoswiatowej Kampanii „Biała Wstążka”, marszu przeciwko przemocy, „Otwartych drzwi”,
- podejmowanie i rozpowszechnianie działań o charakterze profilaktycznym i edukacyjnym w zakresie uzależnień i związanej z nimi przemocy domowej,

Realizatorzy:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kętrzynie, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, specjaliści z Punktu Konsultacyjnego przy wsparciu partnerów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wskaźniki:

Liczba podjętych inicjatyw, liczba zorganizowanych lokalnych kampanii, opracowanych programów i projektów, liczba osób korzystających z porad, ilość placówek prowadzących poradnictwo, ilość podmiotów, z którymi podjęto współpracę.

Cel 3. Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży,

Kierunki działań:

- 1) Opracowanie i realizacje programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w obszarze przemocy domowej.
 - promowanie i wspieranie działań zainicjowanych przez szkolną młodzież o charakterze profilaktycznym,
 - spotkania o charakterze edukacyjnym z uczniami lokalnych szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie skutków i konsekwencji komunikacji międzyludzkiej opartej na agresji i przemocy,
 - podejmowanie działań profilaktyczno – edukacyjnych w obszarze przemocy seksualnej,
 - kontynuacja realizacji działań w oparciu o konkurs na spot profilaktyczny „Mój świat bez używek”,
 - zakup ulotek, broszur, plakatów oraz innych materiałów edukacyjnych związanych z realizacją niniejszego programu,

Realizatorzy:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kętrzynie, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przy wsparciu partnerów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem lokalnych szkół.

Wskaźniki:

Ilość opracowanych i zrealizowanych programów, kampanii, akcji społecznych, ilość spotkań z młodzieżą o charakterze edukacyjnym, kwota przeznaczona na zakup materiałów edukacyjnych, ilość instytucji w których je rozpowszechniono.

Cel 4. Podniesienie jakości, skuteczności i zwiększenie dostępności wsparcia oraz ochrony osób uwikłanych w przemoc domową.

Kierunki działań:

- przyjmowanie zgłoszeń dotyczących przemocy w rodzinie i uruchamianie

procedur mających, na celu powstrzymanie przemocy, w tym procedury „Niebieskiej Karty”,

- kierowanie do specjalistycznych placówek udzielających pomocy osobom doświadczającym przemocy,
- zapewnienie schronienia,
- gromadzenie i aktualizowanie informacji na temat instytucji udzielających pomocy rodzinom dotkniętym przemocą (ofiaram i sprawcom), udostępnianie i rozpowszechnianie tychże informacji,
- prowadzenie i koordynowanie działań w ramach procedury „Niebieskiej Karty” (sporządzanie wniosków i zawiadomień do Sądu, Prokuratury, Policji itp.).
- podejmowanie działań interwencyjnych mających na celu ochronę osób doznających przemocy,
- udostępnianie osobom doznającym przemocy poradnictwa prawnego i wsparcia psychologicznego,
- umożliwienie rodzinom w kryzysie adekwatnego do potrzeb wsparcia prawnego, psychologicznego i terapeutycznego,
- udzielanie wsparcia finansowego w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych,
- prowadzenie oddziaływań o charakterze edukacyjno – terapeutycznym poprzez grupę wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy,
- rozpowszechnianie informacji o funkcjonujących lokalnych i ogólnopolskich telefonach zaufania i telefonach interwencyjnych,
- wzmacnianie ochrony osób doświadczających przemocy w szczególności dzieci poprzez przesłuchiwanie w przyjaznych pokojach, zabezpieczanie w oparciu o art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- promowanie terapii osób współuzależnionych z uwzględnieniem zjawiska przemocy w rodzinie,
- treningi radzenia sobie ze złością, mające na celu ograniczenie zachowań agresywnych,
- psychoedukacja rodzin w zakresie zjawiska uzależnienia i przemocy w rodzinie,
- terapia osób uzależnionych od alkoholu i substancji zmieniających nastrój, które doświadczają przemocy w rodzinie,
- występowanie w roli świadka w postępowaniach karnych,

Realizatorzy:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, specjaliści z Punktu Konsultacyjnego, Komenda Powiatowa Policji, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Leczenia Uzależnień we współpracy z innymi podmiotami i organizacjami pozarządowymi.

Wskaźniki:

Ilość osób korzystających ze wsparcia terapeutycznego w Punkcie Konsultacyjnym, Poradni Leczenia Uzależnień z podziałem na osoby uzależnione i współuzależnione, ilość osób

korzystających z grupowych form wsparcia, ilość dzieci odebranych w trybie art. 12 a, ilość osób, które skorzystały ze wsparcia finansowego, ilość osób i rodzin, którym zapewniono schronienie, mieszkanie, liczba złożonych zawiadomień i wniosków, ilość posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, Grup Roboczych, liczba spraw zakończonych w związku z ustaniem przemocy w rodzinie i uzasadnionym przypuszczeniem o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy oraz z uwagi na rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań,

Cel 5. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Kierunki działań:

- realizowanie programów korekcyjno-edukacyjnych i współpraca, w tym zakresie podmiotów realizujących działania psychologiczno – terapeutyczne, mające na celu zmianę zachowania osoby stosującej przemoc,
- upowszechnienie i promowanie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych,
- zwiększenie udziału osób skazanych przez sąd za przemoc w rodzinie w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych,
- diagnoza uzależnienia i związanego z nim używania przemocy w rodzinie,
- pomoc osobom uzależnionym,
- aktualizowanie i udostępnianie informacji o podmiotach i organizacjach działających na rzecz osób uzależnionych,
- terapia osób uzależnionych od alkoholu i substancji zmieniających nastrój, które stosują przemoc wobec członków swoich rodzin,

Realizatorzy:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, specjaliści z Punktu Konsultacyjnego, Komenda Powiatowa Policji, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Leczenia Uzależnień.

Wskaźniki:

Ilość opracowanych ulotek i informacji na temat konsekwencji stosowania przemocy i promujących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne, liczba złożonych zawiadomień do prokuratury i wniosków do sądu, liczba wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego, ilość skierowań do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym.

Cel 6. Podniesienie kompetencji lokalnych służb i podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy oraz realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej .

Kierunki działań:

- umożliwianie pracownikom podmiotów bezpośrednio pracujących z rodzinami uwikłanymi w przemoc podejmowania szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz szkoleń podnoszących jakość i efektywność,
- finansowanie szkoleń i kursów z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla członków ZI, Policji, pracowników socjalnych, nauczycieli, pedagogów,

- udostępnianie pracownikom fachowej literatury wpływającej na wzrost kompetencji,
- wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracując bezpośrednio z osobami doświadczającymi jak i stosującymi przemoc , w formie superwizji, grup wsparcia,

Realizatorzy:

Przełożeni pracowników realizujących zadania w obszarze przemocy w rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wskaźniki:

liczba przeprowadzonych szkoleń, liczba przeszkolonych osób, ilość przekazanych materiałów edukacyjnych, suma przekazanych środków finansowych na szkolenia i system wsparcia.

Cel 7. Poszerzenie oferty pomocowej oraz różnych form wsparcia skierowanych do rodzin zagrożonych przemocą lub doświadczających przemocy.

Kierunki działań:

- udzielanie wsparcia w miarę potrzeb i możliwości w formie asystenta rodziny,
- zwiększanie dostępu do wsparcia psychologicznego, prawnego, terapeutycznego zgodnie z potrzebami osób uwikłanych w przemoc,
- podejmowanie działań umożliwiających pozyskanie środków na zatrudnianie specjalistów (terapeutów, mediatora),
- podejmowanie działań w celu pozyskania środków na stworzenie ośrodka wsparcia/mieszkania chronionego dla osób doświadczających przemocy,
- stworzenie punktu poradnictwa przeznaczonego dla młodzieży doświadczającej lub obserwującej przemoc,

Realizatorzy:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy wsparciu partnerów Programu ze szczególnym uwzględnieniem Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej oraz lokalnych szkół.

Wskaźniki:

ilość rodzin objętych wsparciem, liczba udzielonych porad w Punkcie Konsultacyjnym, liczba stworzonych miejsc gwarantujących schronienie, ilość złożonych wniosków o sfinansowanie lub dofinansowanie działań.

Cel 8. Rozwinięcie współpracy z podmiotami działającymi w obszarze zapobiegania i zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie.

Kierunki działań:

- rozwijanie współpracy na rzecz osób chorych psychicznie uwikłanych w przemoc,
- podjęcie działań mających na celu usprawnienie i podniesienie jakości współpracy ze służbą zdrowia, prokuraturą,
- organizowanie systematycznych spotkań podmiotów działających bezpośrednio z osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc w celu

podniesienia jakości planowanych i podejmowanych działań, wypracowywania skutecznych i adekwatnych do lokalnych potrzeb procedur postępowania, omawianie lokalnych barier i zagrożeń mających wpływ na jakość działań pomocowych,

Realizatorzy:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komenda Powiatowa Policji,

Wskaźniki:

Liczba wspólnie podjętych działań, ilość zorganizowanych spotkań, ilość wypracowanych projektów.

VIII. Ewaluacja

Ewaluacja programu oparta będzie na systematycznej sprawozdawczości, raz w roku o zawarte w programie wskaźniki.

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu będzie przedstawiane Burmistrzowi Miasta i Radzie Miejskiej do 30 marca każdego roku.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej Ketrzynie
Dariusz Marek Ducek